

JEVREJSKI ISTORIJSKI MUZEJ

IZLOŽBA

Zoran Belić - Weiss

Beograd

8. 2. — 1. 3. 1989.

Pozivamo Vas na otvaranje izložbe radova

ZORANA BELIĆA - WEISSA

u sredu, 8. februara 1989. godine u ~~12~~¹⁸ časova

Jevrejski istorijski muzej

7. jula 71a, I sprat

UMETNOST MEDITACIJE — MEDITACIJA UMETNOSTI

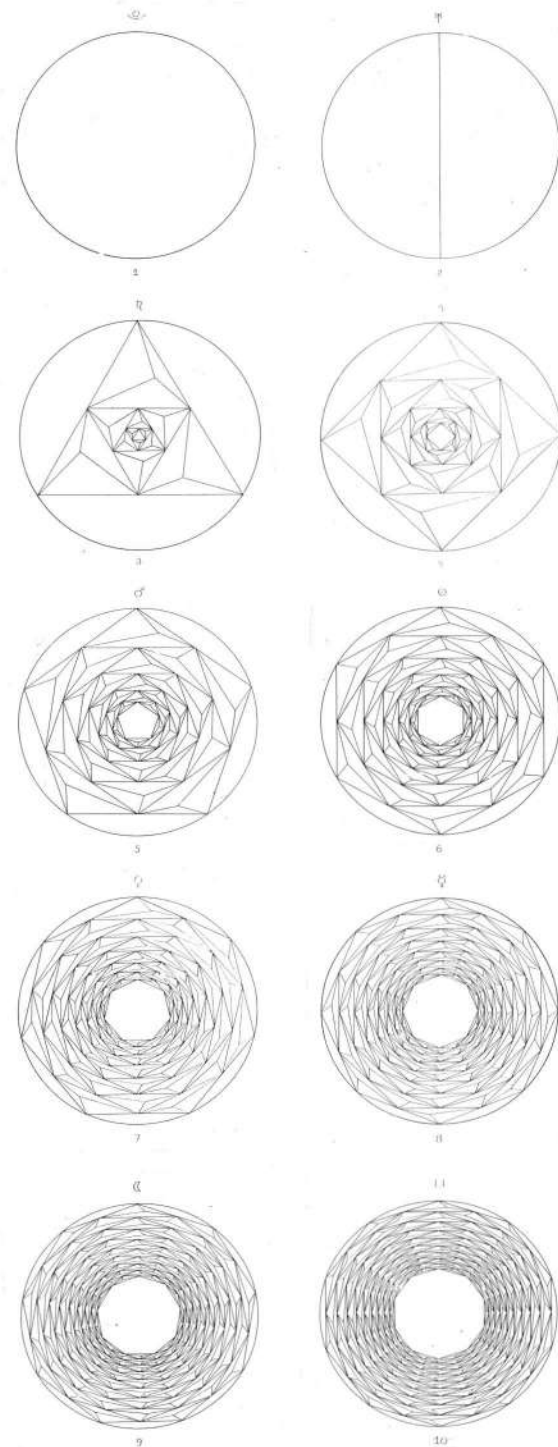
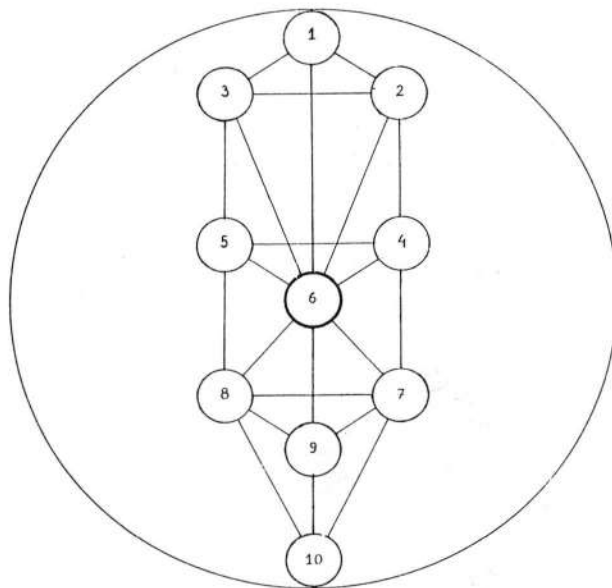
Umetnost Zorana Belića - Weissa je ontološki zaokret unutar beogradske avangarde (konceptualizam, postkonceptualizam, neokonceptualizam) ka etičkom, ka disciplinarnosti mišljenja i delanja. Pročišćenost, svodenje, dematerijalizacija opsesija, pragova iluzije, nije dodirivala u ovom slučaju (samo) klasični, štafelajni supstrat slike, naime Belićevo promišljanje umetničkog ne obara težinu svoje prakse na poznatu dihotomiju konceptualno-predstavljачko, idejno-iluziono, semantičko-verističko, itd., već svoju misaonost temelji na radikalnoj kritici apologije *sadržaja* u slici. Ovaj entitet je za Belića posredstvom brojnih zloupotreba izlizan i istrošen, okamenjen u formi ljuštare, odatle radikalno — izlišan, i zato Belić istražuje metafizičku prazninu koja postoji iza prostora brojnih dela kako Moderne i postmoderne tako i prošlosti. No, tu se začine dvostruka paradigma Belićevog rada. Njegov opus uprkos istraživanju tipova slike koji stoje iza klasičnog repertoara, ispitivanja kodova koji ustrojavaju ili poništavaju, dezavuišu sliku, nije lišen emotivnog, spiritualnog značenja, nije praznina po sebi, kakvu nam nudi izvestan broj postkonceptualnih primera. Dakle progovarajući o iluziji narativnog, Belić istovremeno čisteći takve slojeve iz dela zadržava nemoguću i paradoksalnu situaciju da upotrebljavajući »stari« jezik ne govori njegovom sintaksom, da progovara o delu klasičnim medijem (u svojim dvodimenzionalnim radovima) ali da je slobodan od njegovih zakona i kauzalnih principa. Ta sloboda je zasnovana u radu čiji oblici leže u metafizički simboličkih, heurističkih, religijskih nivoa dela. Ti slojevi konotacija sadrže komprimovanu i zgusnutu večnost (ne-vreme, punoću i esenciju nasuprot praznog, temporalnog vremena) koja se najbolje može suprotstaviti vlasti i čestoj ispraznosti sadržaja. Tako Belić pronalazi vrednosti koncepta, ideja, u vrhu vekovnih znakova religijskog, u sakralnom i ezoteričkom. Njegov rad iskazuje svest o staroj paradigmi, o zaveštanju koje se kroz nad-ideju *Opus Hermeticum* proteže kroz sva traganja starih i novih ezoterika. Belićevo istraživanje jezika umetnosti znači ulazak u polje ezoteričkog preciznim sistemom i definisanim instrumentima saznanja. Ta sprema očitovaće se u filozofskom, idejnom razumevanju duhovnih istina, putem teorijskog saznanja iz sfere ideja bliskih Lakanovom krugu, teoriji znakova od ranih otkrića Carlsa Morisa do poststrukturalizma, semiotike, pragmatičke filozofije, itd. Koristeći takvu oblast uma, Belić će se primordijalnom uputiti na konsekventan način — neuobičajeno u našoj umetnosti — epistemološki i aksiološki. Takav ulazak u *religio* smisao omogućuje čitav niz radova, serije, kojima se Belić analitički obraća različitim tradicijama. Stvorioće to istovremeno metode, pristupe i mogućnosti vrednovanja datih entiteta i mističkih učenja. Belićev rad tako stvara čitavu civilizacijsku retrospekciju velikih sistema saznanja ili velikih religija. Njegovi radni krugovi i delovanje promišleće delatno — Platonovo zaveštanje, kao ključno obličje evropskog mišljenja u njegovom čistom mističkom obliku, zatim dugu tradiciju egipatske religije, ključnu po magijskim aspektima, Kabbalu i jevrejsko mističko nasleđe, čija moćna znanja determinišu kako Istok tako i Zapad, stojeći kao večni izvor teurgije dodira sa Bogom, zatim dalekoistočne religije: budizam, taoizam, zen, i alhemiju kao oblast posebne prakse prosvetljenja, nadilaženja egzistencije, vezanu u ključnim mestima svoje istorije i duhovnosti za

jevrejsku sferu tajnih znanja. Belić će ovaj svet ispitivati formalno jednostavnim radom i »bazičnim ritmovima«, radom koji se iskazuje srodan velikom repertoaru znakova, oblika, likovnosti, kojom je objavljen. Zato Belićev opus hrabro (u drugom stepenu paradoksa) sme da zadrži naznake *mètièra*, postupke izrade dela bliskog tradicionalnom, izgrađenom zaveštanju. No, tamo gde se ono samospunjuje i okončava, Belićevo delo počinje, nalazeći iz te dodirne (inicijalne?) tačke svoju putanju samoostvarenja, svoj posledički niz.

Belićevo delo je okrenuto vanvremenom, i poseže u deističke principe, bliže Hajdegeru (njegovom određenju filozofije), bliže filozofiji religije, zenu i nenapisanoj apologetici simbola, nego citatologiji, fragmentarnosti postmoderne. Belićev rad odatle bez pravih reference, slabosti krhkih vrednosti 80-tih, upućen je ka večnom, ka ontologiji i sakralnosti *simbola*, on zasniva jednu umetnost mišljenja i meditacije, novu u vertikalizmu pravih vrednosti i prelomnih saznanja.

Dejan Đorić

»Kristalaste sfere drveta života«

Biografija:

Zoran Belić-Weiss rođen je 24. IV 1955. Diplomirao je na Fakultetu likovnih umetnosti 1981. i apsolvirao studije filozofije na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Nosilac prvog stepena majstora aikidoa.

Samostalne izložbe: Beograd, SKC, 1977; Beograd, SKC, 1979; Zagreb, Nova Galerija, 1979; Beograd, SKC, 1980; Beograd, SKC, 1984; Novi Sad, Galerija Nosorog, 1984; Sarajevo, Collegium Artisticum, 1984. Izlagao na 75 grupnih izložbi. Učestvovao na 54 predavanja. Publikovao 47 tekstova (knjige, zbornici, katalozi, periodika). Saradnik SKC-a, SANU, saradnik — osnivač Zajednice za istraživanje prostora. Živi i radi u Beogradu.

Spisak radova:

1. »Krugovi ili jedna ideja tvarne množine«, 1981, 3 x (50 x 50 cm)
2. »Kristalaste sfere drveta života«, 1985, 11 x (30 x 42 cm)
3. »Prva sfera drveta života«, 1980, 34 x 70 cm
4. »Zemlja u nebu drveta života«, 1987, 70 x 70 cm
5. »Oko Horusa — oko Egipta«, 1987, 70 x 70 cm
6. »Mesec, odraz, pečat prolaznosti«, 1988, 53 x 64 cm
7. »Talismani kabale«, 1981, 4 x (100 x 70 cm)
8. »Krugovi zazena«, 1986, 13 x (30 x 42 cm)
9. »Pečati«, 1988, 3 x (31 x 38 cm)
10. »Taoistički talismani za dug život i sreću«, 1988, 5 x (43 x 60 cm)
11. »Taoistički talismani«, 1988, 5 x (43 x 60 cm)
12. »Knjiga promena«, 1979—1983, 2 x (118 x 80 cm)
13. »T'ai — veliki dolaze, mali odlaze«, 1986, 53 x 53 cm
14. »Dragocenosti zemlje ili obrnuta alhemija«, 1988, 3 x (40 x 40 x 40 cm)
15. »Male kaligrafije«, 1988, 10 x (30 x 42 cm)